

BIVEM

پیش به سوی چند زبانی حتی با وجود اختلال زبانی و گفتاری

علم برای زندگی
حقایق - مطالعات - اطلاعات
برای والدین و فعالان حوزه ی آموزش و پرورش

3

شماره 3 - پیش به سوی چند زبانی
حتی با وجود اختلال زبانی و گفتاری

نویسندگان

D. Posse, N. Topaj, S. Düsterhöft, N. Gagarina · 2015

شما می توانید به دیگر بروشورهای این مجموعه به همراه اطلاعات
و توصیه های تخصصی بیشتر از آدرس زیر دسترسی بیابید:

bivem.leibniz-zas.de/flyer

بروشورهای ما به چندین زبان ترجمه شده اند.

چه چیزی در درمان مهم است؟

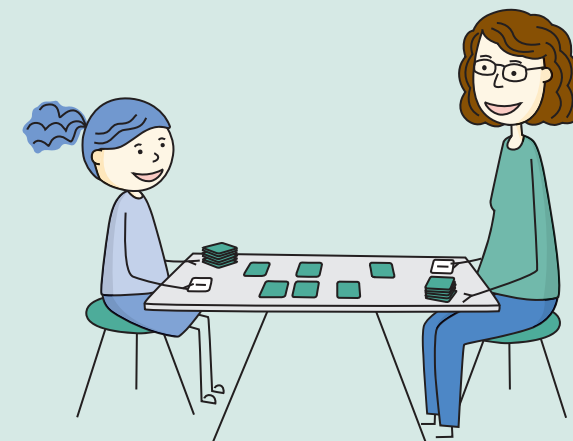
اختلال زبانی و گفتاری به خودی خود برطرف نمی شود یا به عبارتی بعد از طی شدن مدت زمان مشخصی، بدون دخالت عوامل بیرونی از بین نمی رود. کودکان مبتلا به این نوع اختلال نیاز جدی به درمان شخصی (و نه گروهی مثلا در مدرسه) دارند که هر چه زودتر و توسط گفتاردرمانگر مجرب انجام شود. کلاس تقویتی مختص درس زبان آلمانی کافی نیست.

برای شروع درمان، شما نیاز به تشخیص و تجویز درمان مربوطه توسط پزشک متخصص گوش و حلق و بینی یا پزشک عمومی یا پزشک اطفال دارید.

انتخاب درمانگر مناسب

اگر گفتاردرمانگر به زبان والدین کودک صحبت کند یا آشنا باشد، این بی شک یک مزیت در میزان موفقیت درمان محسوب می شود. اگر چه اغلب اوقات این امکان یعنی دسترسی به گفتاردرمانگر همزبان موجود نیست، ولی این مسئله نباید مانع شروع گفتاردرمانی شود.

حتی درمانگرانی که به زبان والدین کودک صحبت نمی کنند، می توانند به کودک شما کمک های لازم را در روند یادگیری زبان و گفتار ارائه دهند. از طریق همکاری با والدین یا مواد و برنامه های آموزشی از قبیل محصولات رایانه ای، امکان گنجاندن زبان والدین نیز در روند درمان میسر می شود.

BIVEM

پژوهش، نگارش و نشر از

BIVEM – Berliner Interdisziplinärer Verbund
für Mehrsprachigkeit

c/o Leibniz-Zentrum Allgemeine Sprachwissenschaft
Schützenstraße 18 | 10117 Berlin

برای مشاوره به نشانی زیر مراجعه کنید:

bivem.leibniz-zas.de/beratung

تماس و امکان سفارش بروشور

bivem.leibniz-zas.de/flyer

دکتر مهرداد سعیدی، مسئول طرح «فارسی در مدارس آلمان» - «Dr. Mehrdad Saeedi, Projekt „Persisch an deutschen Schulen“»

Leibniz-Zentrum
Allgemeine Sprachwissenschaft

Die Regierende Bürgermeister
von Berlin
Senatskanzlei - Wissenschaft und Forschung

BERLIN

GEFÖRDERT VON

PERSISCHE VERSION IN ZUSAMMENARBEIT MIT

Iranische Kulturvertretung
in Deutschland

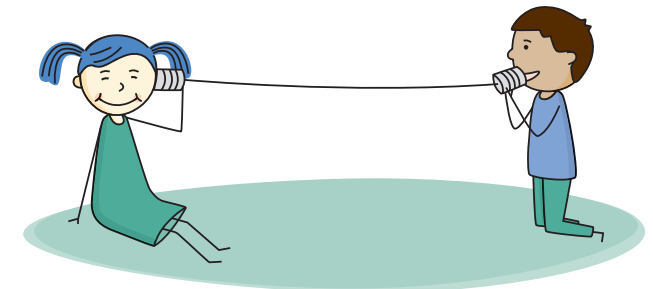

اختلال زبانی و گفتاری چیست؟

منظور از اختلال زبانی و گفتاری*، تاخیر در روند یادگیری زبان کودکان است. نابهنجاری های زبانی و گفتاری خود را حتی موقعی نمایان می کنند که اگر کودک از درک شنوایی خوب و همچنین هوش طبیعی برخوردار باشد و هیچ نابهنجاری عصب شناختی یا عاطفی و اجتماعی دیگری وجود نداشته باشد. اختلال زبانی و گفتاری در اشکال متفاوت نمایان می شوند.

ببرخی از کودکان با طرز تلفظ مشکل دارند، برخی دیگر با یادگیری واژگان بیشتر و یا با قواعد دستور زبان مشکل دارند. حتی امکان دارد که در بعضی موارد، مشکلات زبانی و گفتاری در چندین حوزه از حوزه های زبانی نامبرده بروز کنند. اغلب اوقات درک ابتدایی زبانی یعنی فهم دیگران در برقراری ارتباط زبانی هم برای کودکان مشکل می شود.

علائم بروز کننده در طول دوران کودکی تغییر می کنند. برای نمونه این امکان وجود دارد که یک کودک در چهار سالگی با کمبود واژگانی و همان کودک در پنج سالگی با کمبود قواعد دستوری و در شش سالگی با مشکلات مرتبط با یادگیری زبان نوشتاری جلب توجه کرده و لذا نمونه ای از اصطلاحاً نابهنجاری زبانی و گفتاری تلقی شود.

آیا چند زبانه بودن می تواند باعث اختلال زبانی و گفتاری شود؟

خیر، چند زبانه بودن به هیچ وجه ممکن منجر به اختلال رشد زبانی نمی شود. اختلال زبانی و گفتاری یک مشکل مادرزادی است و در نتیجه کودکان چند زبانه بیشتر از کودکان تک زبانه از آن رنج نمی برند.

تاثیر اختلال زبانی و گفتاری بر کودکان چند زبانه چگونه است؟

تاثیر اختلال زبانی و گفتاری بر هر زبانی از زبانهای دنیا که قرار است کودک به آن صحبت کند، امری مسلم است. با این حال، این امکان نیز وجود دارد که تاثیر این اختلال بر همه ی زبانها یکسان نباشد. بنابراین علائم آن هم می توانند در زبان های مختلف متفاوت باشند.

آیا اختلال زبانی و گفتاری در کودکان چند زبانه شدیدتر از کودکان تک زبانه است؟

خیر، مطالعات نشان می دهند که اختلال زبانی و گفتاری در کودکان چند زبانه بیشتر از کودکان تک زبانه قابل مشاهده نیست. اما این اغلب فقط در کودکانی با شدت اختلال بالا تشخیص داده می شود. در مورد کودکانی با شدت اختلال پایین، این نابهنجاری ها اغلب به اشتباه به چند زبانه بودن کودکان نسبت داده می شوند.

آیا کودکان مبتلا به اختلال زبانی و گفتاری می توانند چندین زبان را با هم بیاموزند؟

بله، کودکان چند زبانه مبتلا به اختلال زبانی و گفتاری هر زبانی را در همان سطحی یاد می گیرند که اگر قرار بود در آن سطح مشخص تنها یک زبان را یاد بگیرند. روند فراگیری زبان با چند زبانهگی مشکلتر نمی شود.

به هیچ وجه نباید به امید یادگیری بهتر یا آسان تر زبانی دیگر، امکان استفاده از زبانی را که کودک تا حدودی می داند را از او گرفت. اگر چنین اتفاقی بیافتد، مهارتهایی ارتباطی فراگرفته شده توسط کودک و فرصت های ارتباطی آتی از او گرفته شده است. همچنین هیچ گونه شواهدی در دست نیست که بتوان گفت انجام این کار باعث تسلط بیشتر کودک بر زبان یا زبان های دیگر کودک می شود.

* منظور از اصطلاح فوق، اختلال مرتبط با روند رشد زبانی و گفتاری کودک در یادگیری مراحل ابتدایی زبان و برقراری ارتباط موفق آمیز با دیگران (فهماندن و فهمیده شدن) است که حدوداً ۷ درصد کودکان به این نوع اختلال مبتلا هستند.

چه عواملی در فرایند تشخیص اختلال اهمیت دارند؟

- اطلاعات مربوط به روند فراگیری زبان باید در فرایند تشخیص اختلال مورد توجه قرار گیرند. معمولاً درمانگر از والدین سوال های زیر را می پرسد:
- کودک چند سال است که زبان آلمانی را یاد می گیرد؟
- میزان و سطح پیشرفت زبان مشترک کودک و والدین یا زبان رایج در خانه تا چه اندازه است؟
- میزان ارتباط با هر دو زبان تا چه اندازه است؟

این اطلاعات و شرایط مرتبط با روند یادگیری زبان و گفتار فرزندان در تشخیص وجود یا عدم وجود اختلال زبانی از اهمیت بسیار زیادی برخوردارند. از آنجا که این کار تشخیص آنچنان آسان نیست که تصور می شود، بعضی افراد کودکان چند زبانه را گاهی اوقات شامل کودکان مبتلا به اختلال زبانی و گفتاری می دانند، اگرچه روند رشد زبانی این گروه از کودکان چند زبانه به طور معمول با کودکان دیگر فرق چندانی ندارد. اما بیشتر اوقات، چنین است که اختلال زبانی و گفتاری تشخیص داده نمی شود، زیرا کودکان چند زبانه اشتباهاتی مشابه اشتباهات کودکان تک زبانه مبتلا به اختلال رشد زبانی و گفتاری دارند.

- در حال حاضر تنها تعداد محدودی از روش های آزمایشی برای تعداد مشخصی از زبانها وجود دارد که امکان بررسی کمی سطح زبانی کودکان در زبان والدین یا زبان رایج در خانه را فراهم می کند. به همین دلیل است که اغلب سطح آشنایی کودک در هر دو زبان کودک مورد آزمایش قرار نمی گیرد.

